

112 éve született Kocsis Antal, az első magyar ökölvívó olimpiai bajnok

Description

Kispesttől Floridáig

A magyar ökölvívás – és a Ferencvárosi Torna Club – első olimpiai bajnoka Kocsis Antal volt, aki 1928-ban Amszterdamban a IX. nyári olimpiai játékokon állt a dobogó legfelső fokára. Oly sok nagy bajnokhoz hasonlóan az évtizedek során legendás hőssé nemesült, olyannyira, hogy egy – minden bizonnyal képzeletbeli, fiktív – epizód szereplőjeként Kondor Vilmos nagy sikerű krimijében, a Budapest noirban is felbukkant.

Kocsis Antal 1905. november 17-én, napra pontosan 112 évvel ezelőtt Kispesten született. A MÁVAG-ban kezdett el az ökölvívással foglalkozni, onnan 1925 tavaszán az FTC-be igazolt. Még ugyanabban az évben elnyerte a Budapest Bajnoka címet, és bekerült a magyar válogatottba. A legkisebb súlycsoportban, légsúlyban versenyzett.

A frissen, egy éve (1925-ben) alakult Magyar Ökölvívó Szövetség 1926-ban kiírta a csapatbajnoki küzdelmeket, amelynek első győztese a Terézvárosi Torna Club (TTC) lett. 1927-ben négy öklözőnk vett részt a berlini kontinensviadalon, ahol Kocsis Antal révén egy ezüstöt, míg Gelb(ai) Miklós és Balázs István jóvoltából két bronzérmet szereztek bokszolóink.

Kocsis 1926-ban megismételte Budapest-bajnoki győzelmét, sőt az országos bajnokságot is megnyerte. Egy évvel később ugyancsak duplázott, ám ebben az évben (1927) már a nemzetközi porondon is bemutatkozott, a berlini Európa-bajnokságon ezüstérmet szerzett.

Következett 1928, a minden addigit felülmúló siker éve, amikor a Ferencvárosi Torna Club sportolói közül elsőként nyert olimpiai bajnokságot – a helyszín Amszterdam volt. Ez a

siker egyben a magyar ökölvívósport első olimpiai aranyérmét is jelentette. És nemcsak emiatt volt dupla a siker, hanem a kiírás értelmében az olimpia legjobb európai versenyzői Európa-bajnoki címet is kaptak. Kocsis Antal így Amszterdamban a magyar ökölvívás első Európa-bajnoka is lett.

Az olimpián, ahol 31 ország 140 versenyzője vett részt az ökölvívótornán, a magyar válogatottat négy versenyző képviselte. Az első fordulóban Kocsis erőnyerő volt, első mérkőzését a legjobb 16 között vívta a spanyol José Villanova ellen. Majd a nyolc között a német Hubert Ausbock, az elődöntőben pedig az olasz Carlo Covagnoli kapitulált. A döntőben az elzászi származású, strassburgi (ma Strasbourg) születésű, de francia állampolgár Armand Apell következett, ám ő is csupán addig jutott, mint a korábbi ellenfelek, gratulált a mérkőzés végén. Pedig a meccset megelőző éjszaka Kocsis csak percekig aludt, a szállodai folyosókon sétálgatott. Az első menet el is ment, a másodikban már jött fel Kocsis, aztán a finisben mintha csak ő lett volna a ringben. Apell volt az erősebb, ám a tempót Kocsis Antal diktálta. Győzelmét a zsűri sem vitatta. Kocsis Antalnak patakokban folytak a könnyei, miközben az öltözőjébe belátogató dr. Vadas Gyula (a Nemzeti Sport korabeli felelős szerkesztője és kiadója egyben) emlékkönyvébe a francia rivális felett aratott győzelem apropóján az alábbi sorokat írta:

“A trianoni békeszerződésért. Éljen Magyarország!”

Hazatérvén Kocsist szinte szétszedték, a Keleti pályaudvaron ötven rendőrrre volt szükség a többbezres ünneplő tömeg megrendezéséhez, az amszterdami hőst a vonatablakon keresztül akarták a peronra húzni. Klubja zöld-fehér szalagos, hatalmas rózsacsokorral várta, rajta a felirat:

“A ferencvárosi szívvel küzdő Tóninak”.

Eddig említett sikereit mind légsúlyban aratta, 1929-ben azonban már harmatsúlyban lett újra országos bajnok. Ennek az évnek a nyarán azonban meghurcolták, mert az augusztus 11-én rendezett magyar-olasz válogatott csapatmérkőzésen lemondta a szereplést, ezért öt hónapra eltiltották. Büntetésének letelte után sikerrel tért vissza, hiszen győzelmével hozzájárult ahhoz, hogy az FTC 1928 után másodszor is megszerezte a csapatbajnoki címet.

Nem sokkal ezután viszont sokkolta a magyar ökölvívás táborát azzal, hogy a gazdasági válság elől (milliónyi honfitársához hasonlóan) kivándorolt Amerikába. Először Dél-Amerikában, majd az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le, és Tony Kocsis néven hivatásos ökölvívó lett.

Bemutakozó mérkőzéséről – 1930 júniusában – a Reggel című lap számolt be, ekképpen:

„Kocsis Antal fölényesen nyerte bemutató mérkőzését Newyorkban

Mialatt Budapesten Európa amatőr ökölvívó-bajnokságai zajlottak le, ugyanakkor az amatőr világbajnok Kocsis Antal első profi mérkőzését vívta meg Newyorkban. Kocsis június 5-iki debütjének hírért Vásárhelyi Lajos, az „Amerikai Magyar Népszava” sportrovatvezetője hozta Amerikából Budapestre. Vásárhelyi vasárnap elmondotta A Reggelnek, hogy Kocsis a légsúlyban Matti Disanti olasz ökölvívóval mérkőzött, akit négy menetben, hatalmas fölényrel győzött le.

A magyar fiú kitűnő formában van, ütései zápormódra hullottak az olaszra, aki már a második menetben groggy lett. Amerikában nem ismerik a profi mérkőzéseken a technikai knockout fogalmát, és így Disantit a bíró nem léptette le. Kocsis hiába ütötte-verte az olaszt, kiűtnie nem sikerült, mert az rendkívül szívósan tartotta magát.

Amikor Kocsis pontozásos győzelmét kihirdették, a nézők sorában elhelyezkedett magyarok lelkesen ünnepelték az amatőr világbajnok első győzelmét. Gelb, aki Kocsissal együtt lett profi, még nem mérkőzött, mert írásai nincsenek rendben és nem kapott engedélyt.”

Súlycsoportja világranglistáján legjobb eredménye a negyedik helyezés volt. 1935-ben, harminc éves korában visszavonult. Profi eredménysoara: 22 győzelem (4 KO), 13 vereség (3 KO), 5 döntetlen.

Visszavonulása után Floridában, Titusville-ben élt, családja körében, igen hosszú életet. Asztalosként dolgozott, majd eredeti szakmájában, szabóként helyezkedett el. Halála előtt, amikor már betegsége következtében állandó ápolásra szorult, egy floridai nyugdíjas otthonban lakott, nem sokkal 89. születésnapja előtt, 1994. október 25-én ott hunyt el. Rendelkezése szerint hamvait a tengerbe szórták. Emlékét márványtábla őrzi szülőháza falán a Wekerle-telepen, a Baross utca 4. számú ház falán.

„Mindennap látom, amikor kikanyarodok az Ady Endre útra, ilyenkor eszembe jut, hogy Kocsis Antal, klubunk első olimpiai bajnoka tulajdonképpen a szomszédom volt, csak én erről nem tudtam gyerekként. Édesapámat (a legendás mester, Csöpi bácsi – a szerk.) annak idején lefényképezték Kocsis Antallal együtt, a közös fotó megvan nekem, kinagyíttattam, és kiakasztottam a Fradi népligeti boksztermének a falára” – mondja Szántó Imre, Öcsi bácsi, a Ferencváros ökölvívó-szakosztályának vezetőedzője.

Kocsis Antal kivándorlása után nem volt sokszor idehaza, először több mint harminc év elteltével. De arról, hogy milyen emlékeket ébresztett benne a Fradi, írt. Írt, mégpedig

akkor, amikor az FTC 75. születésnapjára készülődve 1974-ben megkeresték. Érdemes idézni a gondolatait, mit jelentett egy sportembernek, hogy öt esztendeig a Fradi zöld-fehér színeit viselhette, abban arathatott diadalt:

„Az FTC volt a második otthonom. Boldogan öltöttem magamra mindig a Fradi-mezt. Nagyon büszke vagyok arra, hogy én lehettem az FTC első olimpiai bajnoka...”

„Most, távol a hazámtól is szeretettel gondolok a régi sportbarátokra, és sohasem felejttem el azt a fogadtatást, amelyben budapesti látogatásomkor részesítettek. Jó érzés volt az a tudat, hogy még emlékeznek rám, nem felejtettek el. Most szerényen élem nyugdíjas éveimet, és remélem, láthatom még egyszer a Fradi-pályát, az újat. Sok kellemes vasárnapot töltöttem a pályán és a klubházban. Élénken élnek még bennem a győztes mérkőzések utáni multságok, amikor táncoltunk és hallgattuk Woggenhuber Oszi Fradi-nótáit...”

“De szép volna még egyszer az életben Veletek együtt énekelni. Talán... még ezt is megélem. Most, amikor ezeket a sorokat írom, kinézek az ablakon. Gyönyörű az idő, minden zöld, a bokor, a fű... Valóban zöld-fehér nemcsak a szívünk, hanem a lelkünk is...”

Ő volt Kocsis Antal, akinek emlékét a márványtáblákon túl a fradisták emlékezete is mindörökké megőrzi.

Ch. Gáll András

